

RÝCHLOSTNÁ CESTA R7 BRATISLAVA – DUNAJSKÁ LUŽNÁ

Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti

podľa prílohy 8a

**zákona NR SR č.24/2006 Z.z. o posudzovaní
vplyvov na životné prostredie a o zmene
a doplnení niektorých zákonov**

NETECHNICKÉ ZHRNUTIE

Spracovateľ:

Číslo zákazky: 7732 - 00
Archívne číslo: 8325

Objednávateľ:

Jún 2013

NETECHNICKÉ ZHRNUTIE

I. ÚČEL PROJEKTU

V súčasnosti je automobilová doprava v úseku Bratislava – Dunajská Lužná vedená po existujúcej ceste I/63, ktorá svojimi technickými parametrami nevyhovuje existujúcemu dopravnému zaťaženiu. Cesta zároveň prechádza zastavanou časťou MČ BA – Podunajské Biskupice a obcí Rovinka a Dunajská Lužná, kde hlukom a exhalátmi znehodnocuje životné prostredie a ohrozuje bezpečnosť obyvateľov.

Účelom pripravovanej stavby je výstavba kapacitnej, smerovo rozdelenej štvorpruhovej rýchlostnej komunikácie, v optimálnej trase z hľadiska jej umiestnenia mimo zastavané územia, napojenia na existujúcu i plánovanú komunikačnú sieť hl. m. SR Bratislavy (D4, R7 BA Prístavný most – BA Ketelec), ako aj z hľadiska plynulosti a bezpečnosti dopravy, pri rešpektovaní ochrany ŽP a prírody.

Po vybudovaní rýchlostnej cesty R7 dôjde k zníženiu negatívnych dopadov z dopravy na životné prostredie, zlepší sa plynulosť a bezpečnosť dopravy, zníži sa nehodovosť. Priaznivý dopad sa očakáva aj z hľadiska ochrany obyvateľstva pred hlukom. Z ekonomického hľadiska je možné očakávať priaznivé dopady vo forme zníženia spotreby pohonných hmôt motorových vozidiel.

II. STRUČNÝ POPIS TECHNICKÉHO RIEŠENIA

Začiatok úseku rýchlostnej cesty R7 je v plánovanej mimoúrovňovej križovatke (MÚK) „Ketelec“ (R7 s diaľnicou D4), v blízkosti územia ťažby štrkopieskov Podunajské Biskupice, cca 1,8 km južne od Slovnaftu, a.s., v MČ Bratislava – Podunajské Biskupice, kde nadväzuje na pripravovaný úsek stavby „Rýchlostná cesta R7 BA Prievoz – BA Ketelec“. Trasa rýchlostnej cesty R7 ďalej obchádza chránené územie európskeho významu NATURA 2000, Ramsarskej lokality Dunajské Luhy a CHKO Dunajské Luhy vo vzdialenosti cca 159 m až 200 m, pokračuje juhovýchodným smerom juhozápadne od obcí Rovinka a Dunajská Lužná, pričom obchádza biocentrum miestneho významu mBC3 Lučina a jazierko v mBC1 Kamenný pasienok. Medzi Dunajskou Lužnou a obcou Kalinkovo mimoúrovňovo mostom križuje pozostatok bývalého dunajského ramena, starú dunajskú hrádzu a existujúcu cestu III/0635. Predmetný úsek rýchlostnej cesty R7 končí v MÚK „Dunajská Lužná“ (R7 s cestou I/63) medzi Dunajskou Lužnou a Šamorínom, kde sa napojí na pripravovaný úsek „Rýchlostná cesta R7 Dunajská Lužná – Holice“.

Rýchlostná cesta R7 je navrhnutá **v kategórii R 31,5/120**, so štvorpruhovým šírkovým usporiadaním, t.j. so širším stredným deliacim pásom tak, aby bolo možné jej výhľadové rozšírenie na 6-pruh smerom k osi rýchlostnej cesty. Celková dĺžka riešeného úseku R7 je **0,200 km + 8,225 km**.

Na rýchlostnej ceste R7 sú navrhnuté mimoúrovňové križovatky:

MÚK „Ketelec“

MÚK „Dunajská Lužná“

Rýchlostná cesta R7 bola definovaná uznesením vlády SR č. 523 z júna 2003 a je súčasťou základnej siete diaľnic a rýchlostných ciest v koridore Bratislava – Dunajská Streda – Nové Zámky – Veľký Krtíš – Lučenec. Zároveň je súčasťou medzinárodného európskeho ťahu E 575 v smere Bratislava – Dunajská Streda – Medveďov – Vámószabadi – Győr a hlavnou spojnicou medzi hl. m. SR Bratislavou s južnými centrami Trnavského a Nitrianskeho kraja.

Predmetná stavba rýchlostnej cesty R7 je v súlade so stratégiou rozvoja Slovenska. Súlad s medzinárodnými zmluvami a inými dokumentmi, ktorými je SR viazaná zabezpečuje Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (ďalej len MDVRR SR).

Predmetná stavba rýchlostnej cesty R7 je v súlade s koncepciou územného rozvoja Slovenska (KURS) a s koncepciou rozvoja cestnej a diaľničnej siete SR.

III. CHARAKTERISTIKA OVPLYVNENEJ OBLASTI

Trasa rýchlostnej cesty R7 v úseku Bratislava - Dunajská Lužná je situovaná v Bratislavskom kraji v okresoch Bratislava II a Senec. Stavba je umiestnená v oblasti Podunajskej nížiny, celku Podunajská rovina. Začiatok navrhovanej trasy rýchlostnej cesty začína v križovatke „Ketelec“, ďalej pokračuje poľnohospodárskou krajinou mimo intravilány obcí a ukončená je v križovatke „Dunajská Lužná“. Územie tvorí v prevažnej miere poľnohospodárska krajina, ďalej sa tu nachádzajú lužné lesy pozdĺž toku Dunaja, remízky, vetrolamy a sprievodná zeleň poľných ciest. Územie bolo pod vplyvom osídlenia a poľnohospodárskou veľkovýrobou výrazne zmenené. V okolí trasy prevláda poľnohospodárstvo a dominuje obraz intenzívne obrábanej pôdy. Lokality s vyššou biologickou diverzitou sú biotopy vodných tokov a porasty pozdĺž vodných tokov.

IV. ZÁKLADNÉ CHARAKTERISTIKY ENVIRONMENTÁLNEHO PROSTREDIA

Geomorfologická charakteristika

Záujmové územie zaberá najvýchodnejšiu časť Bratislavy – Mestskej časti Podunajské Biskupice a pokračuje východným smerom v priestore obcí Rovinka a Dunajská Lužná. Podľa geomorfologického členenia (Mazúr, Lukniš 1984) predmetné územie patrí do subprovincie Malá Dunajská kotlina, západného okraja oblasti Podunajská nížina, celku Podunajská rovina. Terén je rovinatý s miernym spádom v smere na juhovýchod. Geomorfologicky ide o mladú štruktúrnu rovinu, ktorá sa formuje aj v súčasnosti. Ako hlavné geomorfologické činitele pri jej vytváraní pôsobili stále trvajúce poklesávanie a akumulácia činnosť Dunaja.

Reliéf je tu plochý s nepatrnou vertikálnou členitosťou. Táto jednotvárná rovina je rozčlenená iba mŕtvymi a živými ramenami, prípadne hydrotechnickými stavbami vybudovanými v poslednom období v rámci VD Gabčíkovo. Z hľadiska typologického členenia reliéfu sa prevažná časť územia vyznačuje fluvialným reliéfom.

Geologické pomery

V zmysle regionálneho geologického členenia Západných Karpát patrí záujmové územie do jedného geotektonicko-štruktúrneho celku – Podunajská nížina. Podunajská nížina tvorí panvu vyplnenú sedimentmi neogénu. Podložie neogénu tvorí kryštalikum Malých Karpát, ktoré počas druhohôr a začiatkom treťohôr bolo vystavené silnej denudácii a jeho povrch bol značne zarovnaný. Obdobie neogénu je však významnou zmenou v geologickom vývoji Podunajskej nížiny. Dnešný reliéf nížinnej časti územia (Podunajská rovina) je výsledkom kvartérnej eróznej a akumulácie činnosti Dunaja. Prevažná časť nížinného územia je pokrytá akumuláciou fluvialných sedimentov zjavne dunajského pôvodu, čo dokazuje alpský pôvod štrkov.

Väčšia časť nížinnej oblasti územia bola v historickom období inundačným územím Dunaja, v dôsledku čoho najmladšia štrková akumulácia je pokrytá nivnými piesčitohlinitými sedimentami. Geologická stavba širšieho okolia, ktoré patrí k JZ časti Podunajskej nížiny, je charakteristická pre celú túto oblasť a to zastúpením sedimentov neogénu a kvartéru.

Neogénne sedimenty sú zastúpené v prevažnej časti piesčitými slienitými ílmi a siltami, ílovitými a prachovitými jemnozrnnými sľudnatými pieskami. Kvartérne sedimenty sú v záujmovom území zastúpené:

- komplexom fluvialných sedimentov
- komplexom antropogénnych sedimentov

Inžiniersko-geologické pomery

Podľa inžiniersko-geologickej rajonizácie patrí územie do regiónu neogénnych tektonických vkleslín, oblasti vnútrokarpatských nížin – Podunajská nížina. V predmetnej oblasti sú zastúpené inžiniersko-geologické rajóny údolných riečnych náplavov a neogénnych jemnozrnných sedimentov. Rajón údolných riečnych náplavov zodpovedá

územia, ktoré je budované komplexom fluvialných sedimentov, ktoré majú najrozšírenejšie zastúpenie. Tvoria ho fácie sedimentov riečneho dna, príbrežných plytčín, agradačných valov, nivných sedimentov a mŕtvych ramien. Rajón neogénnych jemnozrnných sedimentov je tvorený prevažne jemnozrnnými sedimentmi s polohami hlinitých pieskov a piesčitých ílov.

Hydrogeologické pomery

Z hľadiska hydrogeologickej rajonizácie Slovenska predmetná oblasť patrí do rajónu Q 052 – kvartér JZ časti Podunajskej roviny. Hydrogeologický rajón Q 052 – kvartér JZ časti Podunajskej roviny je vodohospodársky najvýznamnejší v celej SR. Ide o tektonickú depresiu vyplnenú hlavne dunajskými štrkami. Podzemné vody v záujmovom území sú viazané na dva odlišné geologicko-štruktúrne celky s rozdielnymi hydrodynamickými podmienkami zvodnených horizontov. Neogénne sedimenty Podunajskej nížiny tvoria ako celok nepriepustné podložie štrkovým fluvialným sedimentom, ktoré vytvárajú najpriaznivejšie prostredie pre akumuláciu podzemných vôd. Podzemná voda v neogénnych sedimentoch je viazaná na piesčité polohy a v okrajovej časti Podunajskej nížiny i na priepustné piesčito-úlomkovité horniny na báze neogénu vo forme artézskych horizontov.

Klimatické pomery

Teploty

Z klimatického hľadiska možno sledované územie zaradiť do teplej klimatickej oblasti s počtom letných dní s maximálnou teplotou vzduchu 25 °C a vyššou v roku nad 50, s podoblasťou mierne vlhkou, okrskom teplým, mierne vlhkým, s miernou zimou, s teplotou v januári nad -3 °C, v južných a juhovýchodných častiach územia až podoblasťou mierne suchou, okrskom teplým, mierne suchým, s miernou zimou, s teplotou v januári nad -3 °C.

Z klimaticko-geografického hľadiska sledované územie sa vyznačuje teplou nížinnou klímou s miernou inverziou teplôt, suchou až miernou suchou. Suma teplôt 10 °C a viac nadobúda hodnoty 3000 až 3200, priemerná teplota v januári dosahuje -1 až -4 °C, priemerná teplota v júli dosahuje 20,5 až 19,5 °C, ročná amplitúda priemerných mesačných teplôt vzduchu je 22-24 °C.

Zrážky

Úhrn ročných zrážok dosahuje 530 až 650 mm. Zrážkové pomery sú určené prevládajúcimi atmosferickými procesmi a lokálnymi orografickými podmienkami. Bratislava sa nachádza na severnom okraji Podunajskej nížiny v nadmorskej výške okolo 135 m n. m. Na severozápadnej strane zasahuje intravilán mesta do južnej časti pohoria Malých Karpát s nadmorskými výškami do 500 m a pokračuje v Záhorskej nížine na severozápadnom predhorí. Dunaj, ktorý preteká južnou časťou mesta, utvoril na juhozápadnej strane mesta zníženu v pohorí Malých Karpát, tzv. Devínsku bránu.

Priemerný mesačný úhrn zrážok za rok predstavuje 579 mm. Úhrn ročných zrážok dosahuje 530 až 650 mm.

Veternosť

Jeden z najdôležitejších orografických činiteľov pre klímu Bratislavy je Devínska brána, ktorá vznikla zahĺbením Dunaja do južného okraja Malých Karpát. Práve cez tento priestor vpadajú cez mesto do Podunajskej nížiny vzduchové hmoty zo severozápadu a severu, často sú sprevádzané búrlivým vetrom a rýchlymi zmenami počasia. Maximum silných vetrov počas roka pripadá na mesiace február – marec, resp. apríl. Minimum silných vetrov pripadá na koniec leta a začiatok jesene. Silné vetry majú smer severozápadný, severný a juhovýchodný. Územie Bratislavy s príľahlou časťou Podunajskej nížiny patria medzi najveternejšie územia SR.

Ovzdušie

Juhovýchodná časť Bratislavy je najpriemyselnejším územím v mestskej aglomerácii, čo sa prejavuje aj na celkovom zaťažení životného prostredia. Najväčší podiel na znížení kvality životného prostredia majú rafinérsky, energetický, chemický priemysel a doprava.

Z hľadiska produkcie emisií základných znečisťujúcich látok patrí táto časť Bratislavy medzi najväčších producentov v rámci celej SR. Nachádza sa tu 31 veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia a cca 220 stredných zdrojov znečistenia ovzdušia. Množstvo vypustených základných znečisťujúcich látok (ZL) v aglomerácii Bratislava za rok 2005 a podiel piatich najväčších (vybraných) prevádzkovateľov zdrojov - Slovnaft a.s. Bratislava, Bratislavská teplárenská a.s. , Paroplynový cyklus a.s., Volkswagen Slovakia a.s. a Odvoz a likvidácia odpadu a.s.

Povrchové vody

Územie hydrograficky patrí do hlavného povodia Dunaja. Slovenský úsek Dunaja patrí k hornej časti stredného toku, ale má ešte znaky vysokohorského charakteru, ktoré mu dodávajú všetky pravostranné prítoky prameniace v Alpách. Dunaj je na základe týchto údajov alpským typom rieky. Minimálne stavy hladín v rieke sa vyskytujú v období jesene a zimy v nasledujúcich mesiacoch: október, november, december, január. Maximálne stavy zase v mesiacoch marec, apríl, máj, jún a júl, august. Z celkovej dĺžky Dunaja 2 830 km sa územia SR dotýka úsek rkm 1 708, 2 – 1 888,2 (dĺžka rieky v SR je 172 km). Plocha povodia nad Bratislavou je 131 388,2 km², dlhodobý priemerný prietok je 1 992 m³.s⁻¹. Okrem hlavného toku je však z hľadiska hydrologického významný aj jeho prítok Malý Dunaj.

Za posledné obdobie hydrologický režim pod Bratislavou bol významne ovplyvnený vybudovaním vodohospodárskych stavieb SVD Gabčíkovo. Dominantný podiel na znečisťovaní vôd v záujmovom území má znečistenie z bodových zdrojov. Jedná sa o vypúšťanie odpadových vôd z priemyselných prevádzok predovšetkým chemického priemyslu. Ďalšími potenciálnymi zdrojmi znečistenia povrchových vôd sú odpadové vody produkované splaškovou a dažďovou kanalizáciou. Prevažná časť odpadových vôd je po prečistení v OV odvádzaná do Dunaja a Malého Dunaja. V kvalite povrchovej vody v Dunaji nad Bratislavou sa prejavuje vplyv prítoku Dunaja – Moravy (III. IV. trieda istoty).

Podzemné vody

Predmetné územie je vyčlenené hydrogeologickým rajónom Q 051 „Kvartér západného okraja Podunajskej roviny“. Z lokálneho hydrogeologického hľadiska môžeme prostredie schematicky charakterizovať :

Hydrogeologický izolátor – predstavujú horniny neogénneho súvrstvia zastúpené ílmi a piesčitými ílmi s minimálnym obehom a akumuláciou podzemných vôd. Zastúpené sú vysoko a stredne plastickými typmi zemín. Ich kompaktnosť čiastočne narušujú uzavreté pies číté šošovky.

Hydrogeologický kolektor – tvoria horniny fluvialnych náplavov povrchového toku Dunaja. Kolektor reprezentujú štrky, štrky piesčité a piesky, je trvalo zvodnený s voľnou hladinou podzemnej vody, veľmi vysokou transmisivitou. Podzemné vody sú v hydraulickej spojitosti s Dunajom a ich úroveň je závislá od prietoku v povrchovom toku. Chemické zloženie týchto vôd je v prírodne nenarušených podmienkach len vo veľmi obmedzenej miere formované mineralizačnými procesmi v horninovom prostredí a nesie svoje základné črty už s infiltrujúcimi podzemnými vodami. Po infiltrácii dunajských vôd do štrkopiesčitých náplavov začínajú prebiehať na jednej strane mineralizačné procesy (hlavne hydrolytický rozklad silikátov a rozpúšťanie karbonátov) a na druhej strane demineralizačné procesy (sorbcia, degradácia organických látok, denitrifikácia dusičnanov a pod.).

Vodné plochy

V sledovanom území sa nachádza viacero vodných plôch zastúpené prirodzenými mŕtvymi ramenami Dunaja a umelými štrkoviskami. Mŕtve ramená sú v dnešnej dobe zväčša odrezané od hlavného toku, pričom ich vodný režim je silne ovplyvnený výstavbou a prevádzkou SVD Gabčíkovo. V širšom území sa nachádza Biskupické rameno, ktoré je súčasťou CHKO Dunajské Luhy a umelé vodné plochy, ktoré sú pozostatkom po ťažbe štrkov.

Pramene a pramenné oblasti

V záujmovom území sa nenachádzajú žiadne prirodzené pramene a pramenné oblasti.

Termálne a minerálne vody

V oblasti Podunajskej panvy sú minerálne a termálne vody viazané na podložné neogénne súvrstvie v hĺbkach okolo 800-1300m, pričom v záujmovom území sa prirodzené vývery termálnych a minerálnych vôd z dôvodu ich výskytu v značných hĺbkach nenachádzajú. V dotknutom území sa nachádza ochranné pásmo II. stupňa a prírodných liečivých zdrojov v Čilistove. Štruktúru zdroja možno zaradiť medzi poloopené štruktúry s prirodzenou infiltračnou a akumuláčnou oblasťou a umelou výverovou oblasťou.

Vodohospodársky chránené územia

Podľa prílohy č. 1 vyhlášky MP SR č. 525/2002 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodárskych významných tokov je Dunaj a Malý Dunaj zaradený do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov. Dunajské štrkové náplavy sú významnou zásobárňou podzemných vôd a predstavujú najväčšiu akumuláciu podzemných vôd v strednej Európe. Hlavným zdrojom podzemných vôd sú infiltrované vody Dunaja, pričom najväčšie zdroje pitných vôd sú situované v príbrežnej zóne rieky. Z vyššie uvedeného je toto územie legislatívne chránené a celé patrí k významnej vodohospodárskej oblasti CHVO Žitný ostrov.

Pôdy

Pôdny kryt je v sledovanom území vplyvom dlhodobých antropogénnych aktivít v pestrej eróznno-akumulačnej krajine veľmi rôznorodý. Z pôdných typov sú tu zastúpené prevažne pôdy hydromorfného charakteru, sčasti semiterestické a na starých agradačných valoch, kde sa vplyv podzemnej vody na pôdotvorné procesy zanikol, sú vyvinuté pôdy terestrického charakteru. Celkovo dominujú fluvizeme typické, ľahšie na fluvialných sedimentoch, ktoré sú v časti medzi Podunajskými Biskupicami, Rovinkou a Dunajskou Lužnou využívané ako úrodné poľnohospodárske pôdy. Pomerne značná časť fluvizemí sa nachádza pozdĺž toku Dunaja pod zvyškami lužných lesov. Menšie enklávy čiernych typických karbonátových, ako aj ich glejových foriem sa nachádza v lokálnych celkoch pozdĺž tokov Dunaja a Malého Dunaja. V depresných polohách nivy Dunaja a pod lesnými lužnými porastmi sa nachádzajú glejové subtypy uvedených pôdných typov a gleje typické. Na starších agradačných valoch, bez vplyvu hladiny podzemnej vody, sú vyvinuté černoze. Sú lokalizované v oblasti južne od Rovinky a Dunajskej Lužnej, ktoré sú intenzívne poľnohospodársky využívané.

V predmetnom území sú zastúpené nasledovné pôdne typy:

- černoze karbonátové
- fluvizeme karbonátové
- fluvizeme karbonátové „ černozemné“

Okrem týchto prirodzených sa vyskytujúcich pôd v sledovanom území sú tu aj typy človekom podmienené resp. vytvorené:

- antropozeme – antropogénne pôdy v okolí štrkovísk, stavenísk, v areáloch závodov a pod.
- kultizeme – predstavujú osobitnú skupinu pôd (pôvodne černoze) pod sadmi, ktoré sú vo vrchných horizontoch pretvorené ľudskou činnosťou.

Flóra a fauna - kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, charakteristika biotopov

Flóra

Z fyto geografického hľadiska vegetácia dotknutého územia patrí do oblasti panónskej flóry, obvodu eupanónskej xerotermenej flóry, územného celku Podunajská nížina, pričom na hodnotenom území sa nachádzajú nasledovné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie: Vrbovo-topoľové lužné lesy – sa vyskytujú na najnižších lokalitách s vysoko položenou hladinou podzemnej vody. Povrchové záplavy sa periodicky objavujú v jarných mesiacoch. I

po poklese inundačných vôd je hladina podzemnej vody vysoko. V pôvodných spoločenstvách prevláda vrba biela, vrba krehká. K nim na relatívne suchších miestach pristupoval topoľ biely, topoľ čierny a topoľ sivý. Z krovín tu býva hojnejšie zastúpený svíb krvavý, baza čierna a pod. Bylinný podrast je na počet druhov chudobný. Zvyčajne dominuje jeden druh napr. žihľava dvojdomá, ostružina ožinová, chrastnica trstovitá a iné.

Dubovo lužné jaseniny (prechodné lužné lesy) – ide o ekosystém charakteristický hojnosťou pôdnej vlhky. V pôvodných porastoch mal dominantné postavenie dub letný s prímiesou jaseňa resp. brest hrabolitý s jaseňom a dubom, primiešané boli topole. Krovitá etáž je tvorená hlavne bazou čiernou, svíbom krvavým a i. V súčasnosti na mnohých lokalitách prevládajú porasty topoľa. Jaseňovo-brestovo-dubové lesy – lesné ekosystémy naviazané na suchšie polohy dunajskej nivy, na mladšie i staršie agradačné valy a terasy. Sú to typické tvrdé lužné lesy. Základným rastlinným spoločenstvom sú brestové dúbravy, ktoré nie sú už viazané na podzemnú vodu. V stromovom poschodí prevláda jaseň úzkolistý panónsky, jaseň štíhly, brest hrabolitý, brest väz a dub letný. V bylinnom podraze prevládajú kozonoha kostcová, ostružina, žihľava dvojdomá. Lesné porasty majú v podstatnej časti charakter monokultúr rôznych drevín. Zastúpené sú najmä jaseň americký, zriedka i jaseň štíhly, šľachtený topoľ, agát biely, breza previsnutá i pajaseň žliazkatý. Krajinská vegetácia má charakter rozptýlenej vegetácie v rámci poľnohospodárskej krajiny – remízky, háje, vetrolamy, sprievodná vegetácia pozdĺž komunikácii a pod. Trvalé trávnaté porasty predstavujú lúky a pasienky, lokalizované na okrajoch ramien a v terénnych depresiách.

Fauna

Pestré prírodné podmienky v trase rýchlostnej cesty (lužné lesy, vodné plochy, agroceenózy) s dostatkom potravy poskytujú vhodné podmienky pre mnohé druhy stredoeurópskych listnatých lesov, vodné, močiarne a lúčne druhy, ako aj druhy, ktoré obývajú prevažne poľnohospodársky využívanú krajinu.

Z hľadiska poľovného využitia prechádza rýchlostná cesta revírmí viacerých poľovných združení – PZ Dunaj, PZ Podunajské Biskupice a PZ Dunajská Lužná a Kalinkovo. Revír PZ Dunaj, ktorý zaberá prevažne celý súvislý lesný komplex Biskupických luhov je revír v „srnčej oblasti s bonitovanou jeleňou zverou, srnčou a diviačou zverou a malou úžitkovou zverou (bažant, zajac, kačica divá, hus divá)“. Príslušné revíry na poľnohospodárskych pozemkoch sú revíry so srnčou a malou úžitkovou zverou.

Vtáky

V týchto pásoch (monitorovacích plochách) bol zisťovaný výskyt a hniezdenie vtákov, pričom zahrnuté boli aj existujúce a čiastočne publikované údaje. Následne pri súhrnnom hodnotení boli rozlišované druhy hniezdiace a nehniezdiace v dotknutom území, a okrem toho aj druhy, ktoré síce nehniezdia priamo v dotknutom území, ale v jeho blízkom okolí a ich potravné teritória siahajú aj do dotknutého územia. Táto kategória bola zohľadnená o. i. aj preto, lebo prípadným zásahom do ich teritórií budú priamo dotknuté aj hniezdiace páry mimo územia.

V záujmovom území bol zistený výskyt 112 druhov vtákov. Z toho 72 druhov vtákov v záujmovom území hniezdi, ďalších 8 druhov hniezdi v okolí (väčšinou lesné komplexy v okolí) a záujmové územie je súčasťou ich potravných teritórií (napr. jastrab lesný).

Hodnotenie významnosti avifauny

Zo zistených druhov je 17 zaradených medzi tzv. druhy európskeho významu a 94 medzi druhy národného významu (Vyhláška MŽP 24/2003 Z.z.), 1 druh je zaradený do červeného zoznamu v kategórii CR (kriticky ohrozené), 5 druhov v kategórii EN (ohrozené), 1 druh v kategórii VU (zraniteľné), 4 druhy v kategórii NE (nehodnotené) a 18 v kategórii LR (menej ohrozené) v niektorej z troch kategórií (Krištín et al. 2001). Z hľadiska druhového zloženia hniezdiacich druhov môžeme lokalitu považovať za významnú v rámci pomerov na Slovensku. Druhy hniezdiace (alebo pravdepodobne hniezdiace) v okolí, ktoré občas zaletujú aj do monitorovaného územia (haja tmavá) ešte viac zvyšujú význam lokality. Takisto je potrebné predpokladať, že sa tu vyskytujú aj nepravidelné hniezdiče, na ich zachytenie je potrebný viacročný intenzívny monitoring, aký na celej skúmanej ploche doposiaľ nebol

vykonaný. V rámci priestorovej distribúcie hniezdičov v monitorovanom území bola ich najvyššia početnosť zistená v blízkosti lesných fragmentov a zvyškov mŕtvych ramien.

Charakteristika biotopov

V trase rýchlostnej cesty sa vyskytujú biotopy z troch formačných skupín. Biotop Ls1.2 Dubovobrestovo-jaseňové nížinné lužné lesy z formačnej skupiny Lesy – Ls, biotop Vo2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition* z formačnej skupiny Vodné biotopy – Vo a biotop X7 Intenzívne obhospodarované polia z formačnej skupiny Ruderálne biotopy – X.

Z hľadiska ochrany prírody sú významné biotopy Ls1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy a Vo2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu *Magnopotamion* alebo *Hydrocharition*, ktoré sú v zmysle zákona NR SR . 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŽP SR . 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov biotopmi európskeho významu.

Biotopy v trase rýchlostnej cesty:

Ls1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy (Biotop európskeho významu 91 F0)

Tento typ biotopu sa vyskytuje v trase variantu A na troch lokalitách. Prvá je súčasťou rozsiahlejšieho komplexu Biskupických lužných lesov a k rýchlostnej ceste sa približuje z juhu na vzdialenosť cca 100 m približne v km 0,0 až 0,6. Tento biotop a druhy naviazané – fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), sú predmetom ochrany SKUEV0295 Biskupické luhy. Slovenská republika je povinná zachovať priaznivý stav týchto biotopov a druhov. Stav biotopu je čiastočne poznačený lesným hospodárením. Nakoľko je táto lokalita súčasťou SKUEV0295 Biskupické luhy je možné predpokladať, že v budúcnosti bude postupne dosiahnutý priaznivý stav predmetného biotopu. Druhá lokalita sa nachádza vo vzdialenosti tiež cca 100 m severne od navrhovanej cesty približne v km 1,6 až 2,2. Biotop je naviazaný na pozostatok trasy bývalého ramena Dunaja. Pozoruhodný je masový výskyt vzácnej dreviny v podraze lužného lesa – klokoč perovitý (*Staphylea pinnata*). Drevinová štruktúra je ovplyvnená lesným hospodárením v minulosti, o sa prejavilo znížením zastúpenia duba letného v prospech javora poľného. Iba v minimálnej miere sa tu objavujú invázne dreviny pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*) a na okrajoch a v zúžených viac presvetlených častiach agát biely (*Robinia pseudoaccacia*). Celkovo je však biotop v tejto lokalite v priaznivom stave. Čez tretiu lokalitu navrhovaná rýchlostná cesta priamo prechádza v km 4,0. Časť lesného porastu predstavuje biotop európskeho významu. Biotop má obdobný charakter ako na druhej lokalite, výrazne vyššie zastúpenie má topoľ biely a sivý. Fragmentu biotopu dominuje niekoľko 100 ročný dub letný na okraji poľa. Biotop je v priaznivom stave.

Vo2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition (Biotop európskeho významu 3150)

Tento biotop sa nachádza v štrkovisku v strede agrocenóz zhruba medzi PR Topoľové hony a obcou Dunajská lužná (rybársky revír Suchá jama). Tento biotop sa nenachádza priamo v koridore R7, ale je v jeho tesnej blízkosti. Okrem ochrany biotopu samotného na tejto lokalite je však jeho význam najmä ako napájadlo pre zver, rozmnožovacia lokalita obojživelníkov a hniezdisko vtáctva. Z tohto dôvodu vedú k lokalite viaceré migračné cesty fauny, ktoré by boli rýchlostnou cestou R7 narušené.

X7 Intenzívne obhospodarované polia

Biotop, ktorý zaberá ťažiskový priestor v trase tohto variantu rýchlostnej cesty. Tvoria ho polia, na ktorých sa pestujú najmä obilniny. Prerušovaný je okrem vyššie uvedeného lesného biotopu iba poľnými cestami so sprievodnou vegetáciou.

Tento biotop nepatrí medzi biotopy európskeho ani národného významu. Podľa katalógu biotopov v tomto biotope chýbajú typické poľné buriny a všetky vzácnejšie archeofyty. V porastoch kultúry zostáva len malý počet najodolnejších synantropných druhov tolerantných

k extrémnym podmienkam. Sú obvykle koncentrované na okraje poľných kultúr, kam prenikajú z medzí a okolitých porastov.

Chránené územia

Podstatná časť sledovaného územia sa nachádza v oblasti Podunajska, ktorá je významná z pohľadu lesných, genofondových a vodných zdrojov. Nachádzajú sa v nej zvyšky lužných lesov, na ktoré sa viažu významné genofondové zdroje flóry a fauny. Lokality chránených území sú viazané na lužné lesy vyskytujúce sa v okolí toku Dunaja. Vybrané úseky Dunaja s príslušnými luhami majú zabezpečenú ochranu vyhlásením územia za CHKO vyhláškou MŽP SR č. 81/1998 Z.z. o Chránenej krajinskej oblasti Dunajské luhy z 3. marca 1998 s účinnosťou od 1. mája 1998. CHKO patrí podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny k veľkoplošným chráneným územiám.

Územie CHKO predstavuje so svojou rozsiahlou sústavou riečnych ramien výnimočné prírodné prostredie v stredoeurópskych podmienkach. Zo 172 km dlhého slovenského úseku Dunaja je z hľadiska ochrany prírody najhodnotnejší 80 km dlhý úsek od Bratislavy po Zlatnú na Ostrove s vyvinutým ramenným systémom, rozsiahlymi komplexmi lužných lesov a aluviálnych lúk.

CHKO Dunajské luhy sú jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov orliak morský (*Haliaeetus albicilla*), volavka striebriстая (*Egretta garzetta*), haja tmavá (*Milvus migrans*), bučačik močiarny (*Ixobrychus minutus*), čajka čiernohlavá (*Larus melanocephalus*), rybár riečny (*Sterna hirundo*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*) a jedným z piatich pre hniezdenie druhov kačica chrapľavá (*Anas querquedula*), kalužiak červenonohý (*Tringa totanus*), hrdzavka potápavá (*Netta rufina*) a kačica chriplavá (*Anas strepera*). V území pravidelne zimuje alebo migruje viac ako 1% európskej ťahovej populácie druhov potápač biely (*Mergus albellus*), chochlačka vrkočatá (*Aythya fuligula*), chochlačka sivá (*Aythya ferina*) a hlaholka severská (*Bucephala clangula*). Územie pravidelne podporuje počas migrácie viac ako 20.000 a počas zimovania viac ako 70.000 jedincov viacerých vodných druhov vtákov. Ďalej v území pravidelne hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov ľabtuška poľná (*Anthus campestris*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*) a brehuľa hnedá (*Riparia riparia*).

V CHKO Dunajské luhy platí druhý stupeň ochrany podľa zákona NR SR . 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Chránenú krajinnú oblasť tvorí päť samostatných častí, rozprestierajúcich sa od Bratislavy až po Veľkolélsky ostrov.

Biskupické luhy predstavujú samostatnú prvú časť CHKO. Sú charakteristické porastmi tvrdých lužných lesov a najmä špecifickým spoločenstvami xerothermných biotopov dunajskej lesostepi/ dunajských hložín *Asparago-Crataegetum*. Táto rozmanitosť prírodných podmienok sa prejavuje v početnom zastúpení rastlinných a živočíšnych druhov, z ktorých je množstvo vzácných a ohrozených. V tejto časti CHKO sa nachádzajú ďalšie nasledovné významné maloplošné chránené územia so 4. a 5. stupňom ochrany podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny:

Chránený areál: Bajdel'; kataster : Podunajské Biskupice; príslušnosť k CHKO Dunajské luhy; predmetom ochrany je chránený areál, ktorý je vyhlásený za účelom sledovania vývoja porastu topoľa bieleho (*Populus alba*) na Podunajskej nížine v blízkosti Bratislavy, dôležitého z vedeckovýskumného a náučného hľadiska. Je to pôvodný tvrdý luž. les - brestová jasenina - s charakteristickým bylinným podrastom.

Chránený areál: Poľovnícky les; kataster : Podunajské Biskupice; príslušnosť k CHKO Dunajské luhy. Chránené územie je zriadené za účelom sledovania vývoja porastov topoľa bieleho (*Populus alba*) na Podunajskej nížine, dôležitých z vedecko-výskumného a náučného hľadiska.

Prírodná rezervácia: Gajc; kataster : Podunajské Biskupice; príslušnosť k CHKO Dunajské luhy. Účelom vyhlásenia prírodnej rezervácie je zabezpečenie ochrany biotopu stepnej vegetácie bezprostredne hraničiacej s lužným lesom.

Prírodná rezervácia: Kopáčsky ostrov; kataster : Podunajské Biskupice; príslušnosť k CHKO Dunajské luhy. Chránené územie je vyhlásené na ochranu mozaiky

špecifických stepných a lesostepných spoločenstiev a ukážok lesných spoločenstiev lužných porastov a na vedeckovýskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele.

Prírodná rezervácia: Topoľové hony; kataster : Podunajské Biskupice; príslušnosť k CHKO Dunajské luhy. Ochrana suchomilných panónskych dúbav a rastlinných spoločenstiev s klokočom perovitým (*Staphylea pinnata*).

Prírodná pamiatka: Panský diel; príslušnosť k CHKO Dunajské luhy. Predmetom ochrany je podunajská oblasť, doposiaľ zachovaná ako lesostep, s výskytom mimoriadne vzácnych, kriticky ohrozených druhov orchideí – vstavača ploštičného (*Orchis coriophora*), vstavača obyčajného (*Orchis morio*) a ďalších druhov.

Dunajské Luhy sú aj medzinárodne významným **mokradňým územím** podľa Ramsarského dohovoru o mokradiach – Ramsarská lokalita Dunajské Luhy (dátum zapísania 26.5.1993). Dunajské luhy sú taktiež súčasťou siete Emerald (územia osobitného záujmu ochrany), ktorej cieľom je ochrana voľne žijúcich organizmov a ich prírodných biotopov, pričom táto si vyžaduje spoluprácu viacerých štátov.

Dôvodom zaradenia Dunajských luhov medzi medzinárodne významné mokrade bola existencia systému riečnych ramien a mŕtvych ramien na slovensko-maďarskom úseku Dunaja, ktorý patrí k najväčším vnútrozemským deltám v strednej Európe a je reprezentatívnym a zriedkavým príkladom prírodného a prírode blízkeho typu mokrade v panónskej oblasti. V území žije veľké množstvo vzácnych, zraniteľných a/alebo ohrozených druhov rastlín a živočíchov alebo spoločenstiev. Je biotopom pre mnohé ohrozené a vzácne vtáky a cicavce. V území sa pravidelne vyskytuje viac ako 20 000 vodných vtákov a sezónne sa tu zdržiavajú veľké počty potápkotvarých, bocianotvarých, husotvarých, žeriovotvarých, pelikánotvarých a kulíkotvarých vtákov.

V slovenskom úseku Dunaja bolo zistených 62 taxónov rýb (85 % ichtyofauny Slovenska) a ramenný systém je dôležitým neresiskom.

V hodnotenom území sú evidované aj dva chránené stromy:

Chránený strom- Dub letný v Dunajskej Lužnej S 481 (*Quercus robur* - vyhl. Všeobecne záväznou vyhláškou Krajského úradu v Bratislave č. 6/2002 z 21.10.2002) – v k. ú. Jánošíková na parc. č. 99/1 a 103/1.

Chránený strom - Novolipnický platan S 233 (platan javorolistý – *Platanus hispanica Munchh.* - vyhl. Všeobecne záväznou vyhláškou Krajského úradu v Bratislave č. 1/1996 z 12.11.1996) – v k. ú. Nová Lipnica na dvore rodinného domu č. d. 356.

Časť územia je aj navrhovaným **územím európskeho významu SKUEV0295 – Biskupické luhy v rámci európskej sústavy chránených území – Natura 2000** (Výnos MŽP SR č. 3/2004-5. 1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu). Slovensko-maďarský úsek Dunaja je medzinárodne významným vtáčím územím (IBA) je súčasťou navrhovaného **chráneného vtáčieho územia Dunajské luhy – SKCHVÚ007** (v zmysle § 26 ods. 1 zákona), zaradeného do Národného zoznamu chránených vtáčích území, schváleného uznesením vlády SR č. 636 z 9.6.2003. V blízkosti trasy cesty R7 sa tiež nachádza :

- **územie európskeho významu SKUEV0295 Biskupické luhy**

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Teplomilné panónske dubové lesy (91H0), Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy (91G0), Lužné dubovobrestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek (91F0) a druhov európskeho významu: fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), mora schmidtová (*Dioszeghyana schmidtii*), hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*) a bobor vodný (*Castor fiber*).

- **územie európskeho významu SKUEV0270 Hrušovská zdrž**

Územie je navrhované z dôvodu ochrany druhov európskeho významu: roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), plotica lesklá (*Rutilus pigus*), hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*), kolok vretenovitý (*Zingel streber*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), býčko (*Proterorhinus marmoratus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), hrúz bieloplutvý (*Gobio albipinnatus*), pĺž zlatistý (*Sabanejewia aurata*),

hrebenačka pásavá (*Gymnocephalus schraetser*), boleň dravý (*Aspius aspius*), šabl'a krivo čiara (*Pelecus cultratus*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*) a bobor vodný (*Castor fiber*).

- **chránené vtáčie územie SKCHVU007 Dunajské luhy**

Vyhlásené na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana čierneho, brehule hnedej, bučiacika močiarného, čajky čiernohlavej, haje tmavej, hlaholky severskej, hrdzavky potápavej, chochlačky sivej, chochlačky vrkočatej, kačice chrapľavej, kačice chripľavej, kalužiaka červenonohého, kane močiarnej, ľabtušky poľnej, orliaka morského, potápača bieleho, rybára riečného, rybárika riečného, volavky striebritej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Chránené vtáčie územie sa vyhlasuje aj na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov a zabezpečenia podmienok prežitia a rozmnožovania sťahovavých vodných druhov vtákov vytvárajúcich zoskupenia počas migrácie alebo zimovania.

Chránená vodohospodárska oblasť (CHVO) Žitný ostrov – celá oblasť Žitného ostrova je významná z hľadiska výskytu podzemných vôd, ktorá sa využívajú na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou. Preto všetky aktivity realizované v území by mali byť v súlade s ochranou tejto oblasti prirodzenej akumulácie vôd.

- **pásmo hygienickej ochrany I. stup a vodného zdroja Podunajské Biskupice** limituje a obmedzuje rozvoj aktivít, aj keď je zdroj nevyužívaný (havarijné znečistenie zdroja ropnými látkami), ale tvorí miestne biocentrum.
- **ochranné pásmo zdrojov prírodných liečivých vôd II. stupňa Čilistov** – všetky aktivity realizované v území by mali byť v súlade s ochranou zdrojov.
- **pásmo hygienickej ochrany I. stupňa vodného zdroja ZIPP, závod Dunajská Lužná** - jedná sa o využívaný vodný zdroj, ktorý má vyčlenené len PHO I. stupňa.

Územný systém ekologickej stability

Regionálny ÚSES pre Bratislavu bol spracovaný (Králik a kol.,1994) a následne prehodnotený v rámci územnoplánovacej dokumentácie Územného plánu veľkého územného celku Bratislavského kraja (Klaučo a kol., 1998) a Aktualizácie prvkov RÚSES mesta Bratislavy (SAŽP 2005).

Biocentrum je ekosystém, alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev. Z hľadiska hierarchie a významnosti sa v sledovanom území nachádzajú biocentra nadregionálneho, regionálneho a lokálneho významu.

Nadregionálne biocentra (nrBc)

– predstavuje komplex zachovalých lužných lesov na oboch brehoch Dunaja pod Bratislavou. Plocha tohto biocentra bola trvale zmenšená o cca 5000 ha lesných porastov v dôsledku výstavby vodného diela Gabčíkovo. Súčasná plocha biocentra a vysoký stupeň jeho narušenia neposkytuje podmienky na trvalé prežitie viacerých druhov, ktoré sa tu v minulosti vyskytovali (napr. jeleň, bobor, vydra, jazvec, orliak morský). Na zabezpečenie funkčnosti nadregionálneho biocentra je potrebná jeho revitalizácia a rozšírenie o chýbajúcu plochu na úkor ornej pôdy. Rozšírenie biocentra je navrhované v priestore južne od rafinérie Slovnaft smerom k Dunajským luhom (Aktualizácia prvkov RÚSES mesta Bratislavy, SAŽP 2005). RÚSES mesta Bratislavy (SAŽP, 1994) okrem tohto priestoru, navrhuje aj rozšírenie juhozápadnej od obcí Rovinka a Dunajská Lužná smerom k Dunaju.

Regionálne biocentra (rBc)

- rBc Topoľové hony genofondová lokalita fauny, jadro tvorí PR Topoľové hony,
- rBc Kalinkovo – Okrúhle tvoria lesné porasty. Je to genofondová lokalita fauny a flóry, je súčasťou CHKO Dunajské Luhy.

Miestne biocentrá (mBc)

- mBc1 – miestne biocentrum v lokalite Kamenný pasienok. Tvoria ho zvyšky spoločenstva prechodného a tvrdého lužného lesa s výrazným zastúpením stromových, krovinných a bylenných jedincov tohto typu biotopu. Vysokohodnotný ekostabilizačný prvok s potrebnou legislatívnou ochranou.
- mBc2 – miestne biocentrum v lokalite Les, je to staré dunajské rameno s bohatou vegetáciou prechodného a tvrdého lužného lesa.
- mBc3 (Lučina) – miestne biocentrum v lokalite Prípor, v časti starého ramena Dunaja porastené stromovou a krovinnou vegetáciou typu tvrdého lužného lesa až teplomilnej dúbravy.
- mBc4 – skupina stromovej a krovinnej vegetácie, súčas regionálneho biokoridoru. Súčasťou drevinovú skladbu (topol , agát) treba postupne zmeniť na tvrdý luh.
- biocentrum v PHO I. vodného zdroja Podunajské Biskupice.

Biokoridory možno charakterizovať ako priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky. Z hľadiska hierarchie a významnosti nachádzajú sa v sledovanom území biokoridory provinciálneho, nadregionálneho, regionálneho a lokálneho významu.

Provinciálny (nadregionálny) biokoridor (pBk, nrBk)

- pBk Dunaj – zahŕňa vodný tok Dunaj s príslušnými mokraďovými spoločenstvami a komplexmi lužných lesov vrbovo-topoľových a lužných lesov nížinných, spája významné lokality biocentrá pozdĺž Dunaja a jeho širšieho okolia. V oblasti Bratislavy je koridor dvakrát prerušený; v priestore zdrže Hrušov a v priestore samotného mesta. Je potrebné obnoviť jeho funkčnosť rozšírením nadregionálneho biocentra Bratislavské luhy.
- nrBk Topoľové hony – Rovinka – Malý Dunaj - je nevyhnutná revitalizácia (vybudovanie) biokoridoru, zabezpečujúceho spojenie medzi Dunajskými luhmi a Malým Dunajom.

Regionálny biokoridor (rBk)

- rBk XVI - regionálny biokoridor Dunaj – Malý Dunaj

Miestne biokoridory (mBk)

- mBK – sú lokalizované zväčša na plochách existujúcej líniovej vegetácie a prepájajú regionálne a miestne biocentrá.

Genofondovo významné lokality reprezentujú tie plochy krajiny, kde sú v súčasnosti evidované genofondovo významné druhy (chránené druhy a druhy zaradené v červených knihách). Na týchto lokalitách je v sledovanom území najbohatšia flóra a fauna, ktorá sa ešte zachovala v prostredí s veľmi silným antropickým tlakom. Najvýznamnejšie genofondové lokality sa nachádzajú pozdĺž toku rieky Dunaj. Tieto plochy vytvárajú vhodné predpoklady nielen pre bohatý výskyt druhov flóry a fauny, ale aj pre migráciu bioty do celého okolia. Sú prakticky totožné s ostatnými chránenými lokalitami. V území patrí k takýmto lokalitám **Genofondová lokalita fauny Dunajská Lužná**, ktorá je významná z hľadiska výskytu vtáctva.

Obyvateľstvo

Navrhovaná činnosť je situovaná v hlavnom meste SR Bratislave, MČ Bratislava – Podunajské Biskupice, obci Rovinka, obci Dunajská Lužná a Miloslavov. Bratislava je z hľadiska denne prítomného obyvateľstva významným centrom dochádzky jednak do zamestnania, škôl, a pod.. Je správnym, organizačným, hospodárskym a tranzitným mestom Slovenskej republiky. Je významným strediskom domáceho a zahraničného cestovného ruchu. Tento fakt spôsobuje nárast prítomného obyvateľstva až o 40% z počtu trvale bývajúceho obyvateľstva.

Z hľadiska územnosprávneho členenia Slovenska sa obce Rovinka, Dunajská Lužná a Miloslavov nachádzajú v okrese Senec, ktorý spadá do VÚC Bratislavského kraja. Vývoj obyvateľstva obcí je charakterizovaný rôznymi vývojovými vlnami, progresívneho ale aj

regresívneho charakteru. Bol ovplyvnený administratívno-politickými a spoločenskými pomermi, investičnou činnosťou v bytovej výstavbe a finančnou politikou štátu a mesta Bratislavy. Dynamizácia rozvoja suburbanizačného pásu okolia Bratislavy v poslednom období akcelerovala požiadavky na územný rozvoj obcí v tesnom kontakte s mestskou aglomeráciou a požiadavkami najmä na bývanie a podnikanie, o ovplyvnilo aj demografiu dotknutých obcí. Od polovice 90. rokov sa v Bratislave a okolí prejavujú významné zmeny v demografickom vývoji, ktoré sú odrazom aktuálnej spoločensko-ekonomickej situácie.

Kultúrno-historické hodnoty územia

Z kultúrno-historických pamiatok nachádzajúcich sa priamo v dotknutom území je potrebné uviesť pôvodnú protipovodňovú ochrannú hrádzu (zrealizovaná v období Rakúsko-Uhorska za panovania Márie Terézie) ako súčasť druhej protipovodňovej línie (Hornožitnoostrová hrádza), a to od Podunajských Biskupíc smerom na Hamuliakovo. Po uvedení VD Gabčíkovo do prevádzky v r. 1992 sa stala táto hrádza nefunkčná a jej funkciu prebrala ľavostranná hrádza zdrže Hrušov. Uvedený úsek pôvodnej hrádzu bol vyhlásený MK SR za chránenú kultúrnu a technickú pamiatku (rozhodnutie . MK – 954-3 z 22.9.1994).

V. HODNOTENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA, ZA PREDPOKLADU NEIMPLEMENTOVANIA INVESTÍCIÍ

Terajšia cesta I/63 už v súčasnosti nevyhovuje podľa STN 736101 ani pre minimálnu požadovanú jazdnú rýchlosť 40 km/h v celej svojej dĺžke. V prípade nerealizácie stavby okrem akceptovania škôd spôsobených časovou stratou, by bolo potrebné neodkladne riešiť nebezpečné križovatkové úseky a ďalej najmä intravilánové úseky obcí z hľadiska kapacity (rozšírenie na 4-pruh), kontaktu s chodcami a zaťaženie hlukom a exhalátmi.

Predpokladané hlukové zaťaženie obyvateľstva vibráciami sa vplyvom zvyšovania intenzity dopravy na existujúcej komunikácii bude jednoznačne znásobovať, pričom riešenie protivibračných a protihlukových opatrení je prakticky ťažko realizovateľné.

S rastúcou intenzitou dopravy na ceste I/63 bude narastať aj nehodovosť v obciach Rovinka a Dunajská Lužná, kde je intenzívny pohyb chodcov a dopravnej obsluhy, ktorá súvisí s existujúcimi prevádzkami. V čase dopravnej špičky je prakticky nemožné odbočenie doľava, resp. zaradenie sa z miestnych komunikácií, čo vyvoláva taktiež stresové situácie pre vodičov.

Cieľom navrhovanej činnosti je odklonenie dopravy mimo zastavané časti dotknutých obcí, čo by prispelo k odstráneniu nevyhovujúcich technických parametrov a zníženiu negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie v dotknutom území.

VI. DODRŽIAVANIE SÚLADU ČINNOSTI S ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU

Koncepčne je navrhovaná stavba rýchlostnej cesty R7 v úseku Bratislava - Dunajská Lužná, ako súčasť R7 v úseku Bratislava – Lučenec, v súlade s Uznesením vlády č. 882/2008 z 3.12.2008.

V **ÚPN VÚC Bratislavského kraja v súhrnnom znení zmien a doplnkov 2000, 2002, 1/2003 a 01/2005** (vypracoval AUREX, s.r.o., 2008) sa konštatuje: V súlade so schválenou koncepciou rozvoja dopravy (schválenej uznesením vlády SR č. 166/1993) sa uvažuje pre výhľadové obdobie po roku 2015 s rezervou priestoru pre výstavbu tzv. južného ťahu ako cestnej komunikácie nadregionálneho charakteru ako rýchlostnej cesty dvojpruhovej s výhľadom na štvorpruh v smere Bratislava - Nové Zámky - Veľký Krtíš - Lučenec - Košice. V návrhu ÚPN VÚC Bratislavského kraja je rýchlostná cesta R7 vedená

od križovatky s diaľnicou D4 (0-tým okruhom) v smere – Rovinka obchvat juhom – Dunajská Lužná obchvat juhom – hranica Bratislavského kraja s Trnavským krajom.

Navrhovaná trasa je v súlade s ÚPN VÚC Bratislavského kraja.

Stav územno-plánovacej dokumentácie dotknutých miest a obcí:

Bratislava – v územnom pláne hlavného mesta SR Bratislava je trasa rýchlostnej cesty R7 vymedzená vo variante A červenom.

Rovinka – v územnom pláne obce rovinka je vymedzená trasa rýchlostnej cesty R7 vo variante A červenom.

Dunajská Lužná – v územnom pláne obce Dunajská Lužná je vytvorená územná rezerva pre variant A červený a pre variant C zelený.

VII. PRAVDEPODOBNÝ DOPAD NA ÚZEMIA

Navrhovaná stavba je umiestnená v území, v ktorom platí 1. stupeň ochrany podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. V trase navrhovanej diaľnice sa nenachádzajú územia, ktoré vyžadujú osobitnú ochranu v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny.

Najzávažnejšie vplyvy činnosti na zložky životného prostredia a opatrenia na ich zníženie resp. elimináciu

Vplyvy na horninové prostredie

V území intenzívne využívanom priemyslom a taktiež aj poľnohospodárstvom možno očakávať kontamináciu horninového prostredia ako dôsledok antropogénnej činnosti.

Medzi priame a nepriame vplyvy navrhovanej činnosti na horninové prostredie a reliéf môžeme zaradiť:

- zásah do horninového prostredia a reliéfu telesom rýchlostnej cesty ako priamy vplyv,
- možné znečistenie horninového prostredia ako nepriamy vplyv.

Zásahy do horninového prostredia a reliéfu reprezentované najmä vysokými násypmi a mostnými objektmi môžeme charakterizovať ako trvalý, nezvratný a dlhodobý vplyv. Vzhľadom na pozdĺžny profil a počet mostov nemá zásah do horninového prostredia zemnými prácami významný negatívny priamy vplyv, keďže územie je stabilné bez aktívnych geodynamických javov (erózia, zosuvné územia a pod.).

Prítomnosť dobre priepustných zemín však nepriamo podmieňuje možné znečistenie horninového prostredia počas výstavby rýchlostnej cesty a taktiež počas jej prevádzky pri kolízii vozidiel prepravujúcich nebezpečné látky, čo možno charakterizovať ako havarijný stav. V prípade ich aktivizácie by spôsobili trvalý, nezvratný stav s vyvolaním ďalších nákladov na potrebnú sanáciu.

Z priaznivých vplyvov, ktoré vzniknú výstavbou a prevádzkovaním cesty, možno spomenúť optimalizáciu vedenia trasy komunikácie z hľadiska zásahu do horninového prostredia a reliéfu a zamedzenie aktivizácie súčasných identifikovaných geodynamických procesov vhodnými technickými opatreniami.

Vplyvy na klimatické pomery

Realizácia stavby nevyvolá zmeny prvkov miestnej klímy, resp. prípadná zmena vyvolaná realizáciou bude nepreukazná. Zmeny mikroklímy, ktoré budú významnejšie (v dôsledku terénnych úprav a pod.), budú skôr vplývať na samotné dielo, resp. činnosti spojené s jeho prevádzkou.

Vplyvy na ovzdušie

V etape výstavby sa očakáva dočasné, krátkodobé zvýšenie znečisťovania ovzdušia imisiami z motorov dopravných a stavebných mechanizmov pri prevážaní materiálov po existujúcej cestnej sieti prechádzajúcej cez sídla, zvýšenie sekundárnej prašnosti v dôsledku

úpravy terénu a zemných prác, nakladania a prevozu zemín. Tento vplyv je dočasný a obmedzený na obdobie výstavby.

V etape prevádzky bude kvalita ovzdušia, podobne ako doteraz, ovplyvňovaná exhalátmi a prašnosťou z automobilovej dopravy, ako aj znečisťujúcimi tuhými látkami pri zimných posypoch. Podľa výpočtov pre priemerné ročné koncentrácie, príspevok k znečisteniu ovzdušia s uvažovanými exhalátmi vznikajúcimi z predpokladaného dopravného zaťaženia vzhľadom na príslušný limit je minimálny.

V súčasnosti je dopravné i imisne najzaťaženejšou komunikáciou na sledovanom území cesta I/63, táto bude odľahčená o záťaž, ktorú preberie rýchlostná cesta R7. Očakáva sa teda pokles produkcie škodlivín z automobilovej dopravy v obciach, cez ktoré v súčasnosti prechádza celý tranzit.

Na základe vypočítaného imisného zaťaženia škodlivými látkami z dopravy vo výhľade roku 2030, možno konštatovať, že po uvedení tejto stavby do prevádzky nedôjde k prekročeniu maximálnych prípustných koncentrácií škodlivých látok (CO, PM a NOx) od dopravy v jej okolí.

Vplyvy hluku

Vybudovaním rýchlostnej cesty R7 sa očakáva aj zmena hlukových pomerov v okolí cesty I/63. Dôjde tu k zníženiu intenzity dopravy oproti súčasnému stavu, a tým k poklesu hlukovej záťaže z dopravy na blízke okolie. Zároveň sa hluková záťaž presunie do trasy novovybudovanej rýchlostnej cesty.

Na druhej strane očakávame prírastok emisií hluku v okolí novovybudovanej rýchlostnej cesty. Podľa výsledkov hlukovej štúdie bude na základe predpokladanej intenzity dopravy dochádzať na R7 k prekračovaniu povolených hygienických limitov hluku v dennej aj nočnej dobe v niektorých lokalitách. Za účelom eliminácie hlukovej záťaže sú navrhnuté protihlukové opatrenia v podobe protihlukových stien a to v úsekoch:

protihluková stena v km 2.855 R7 - 0.180 vetvy 5 vpravo
protihluková stena v km 3.185 - 4.565 R7 vľavo
protihluková stena v km 0.070 vetvy 6 - 6.000 R7 vpravo
protihluková stena v km 7.555 - 9.210 R7 vľavo
protihluková stena v km 9.655 - 11.250 R7 vpravo
protihluková stena v km 11.000 - 13.100 R7 vľavo
protihluková stena v km 12.150 - 13.880 R7 vpravo
protihluková stena v km 15.270 - 16.630 R7 vľavo
protihluková stena v km 16.085 - 16,883 R7 vpravo
protihluková stena v km 16.915 - 17,026 R7 vpravo

Výstavba protihlukových stien zabezpečí dosiahnutie povolenej úrovne hluku v zastavaných častiach dotknutých obcí.

Vplyvy na povrchové vody

Kontaminácia vôd, stekajúcich z povrchu vozovky, je spôsobená obsahom celého radu znečisťujúcich látok, pričom odpadové vody môžu mať negatívny vplyv na kvalitu najmä podzemných vôd. Intenzita vplyvu je závislá od koncentrácie znečisťujúcich látok, klimatických a hydrogeologických pomerov. Vzhľadom na to, že stavba nie je v dotyku s povrchovou vodou a taktiež bude v celom úseku vybudovaná cestná kanalizácia, negatívne vplyvy na povrchové vody nepredpokladáme ani počas prevádzky, ani počas výstavby.

Vplyvy na podzemné vody

Dotknuté územie patrí do CHVO Žitný ostrov, z toho dôvodu je potrebné ochrane podzemných vôd venovať zvýšenú pozornosť. Na základe týchto limitov je navrhnutá v celom úseku cestná kanalizácia s prečistením vypúšťaných vôd, čo pri bežnej prevádzke zabezpečuje ochranu zásob podzemných vôd v tomto území pred negatívnymi vplyvmi.

V etape výstavby je však možné ohrozenie kvality a režimu podzemnej vody, najmä pri zemných prácach a zakladaní mostov, ktoré môžu zasiahnuť až do kolektora podzemných vôd.

Prírodné liečivé vody Čilistov

Stavba zasahuje do OP II. stupňa Čilistov. Vzhľadom na hydrogeologický kolektor týchto vôd vplyv na zdroj nepredpokladáme. Je potrebné však dodržať príslušné právne ustanovenia pri realizácii a prevádzke stavby v ochrannom pásme.

Vplyvy na pôdu

Základným negatívnym vplyvom na pôdu je jej záber samotným telesom vetiev križovatiek a dočasne zábermi, depóniami materiálov a stavebnými dvormi. Negatívny účinok môže nastať v etape výstavby na pôdach v dočasnom zábere. V priebehu výstavby stavebná činnosť a s ňou súvisiace ľudské aktivity môžu zapríčiniť nasledovné negatívne zmeny kvality a stability dotknutých pôd:

- a) Degradácia (rozpad) štruktúrnych agregátov pôd, po ktorých budú prechádzať stavebné mechanizmy a dopravné prostriedky (manipulačné pásy a ich bezprostredné okolie, stavebné dvory).
- b) Urýchlenie erózných procesov v dôsledku hĺbkových zásahov do svahovitého reliéfu, v ktorom sa nachádzajú pseudoglej luvizemný a kambizemné pôdy s vysokým stupňom erodovateľnosti a nepriaznivým štruktúrnym stavom.
- c) Utláčanie (zhutnenie) pôdneho profilu v jeho koreňovej zóne, spôsobené kompaktiou stavebných a ťažkých dopravných mechanizmov, ktoré má negatívny dopad na celkový fyzikálny stav pôdy, biologické aj chemické pochody a vodno-vzdušný režim pôdy.
- d) Intoxikácia pôdy zložkami výfukových splodín, najmä polycyklickými aromatickými uhľovodíkmi (PAU), ktoré sú produktmi spaľovania v dieselových motoroch. V prípade výfukových splodín je možná kontaminácia do vzdialenosti 10 m od zdroja.
- e) Akumulácia nitrátov (NO_x) v humusových horizontoch pôd vo vzdialenosti do 10 m od stavby a v rastlinách, pestovaných na týchto pôdach. V prípade poľnohospodárskej pôdy je tento vplyv aktuálny najmä pri fluvizemných pôdach, čiernici glejovej, rendzine a pararendzine, pri ktorých sa jedná o reverzibilnú zmenu, odstrániteľnú formou biologickej rekultivácie pôd.
- f) Potenciálnym rizikovým faktorom intoxikácie pôd je tiež bodové znečistenie pôd ropnými látkami a motorovými olejmi, ktoré možno očakávať v územiach manipulačných pásov a stavebných dvorov a v ich bezprostrednom okolí.

Vplyv na faunu, flóru a ich biotopy

Líniové stavby predstavujú pre zachovanie biodiverzity značné riziko. Ohroziť ju môžu priamo (vymiznutím druhov v zničených alebo degradovaných biotopoch) a nepriamo (napr. strata potravinových zdrojov pre niektoré druhy, ich izolácia a nemožnosť prekonať vzdialenosť medzi prírodnými biotopmi). Ak sú biotopy a populácie v nich žijúce fragmentované do malých skupín a prepojenie medzi nimi je narušené, môže byť ich dlhodobá existencia narušená. V poslednom období má významný vplyv na zver aj hluk, ktorý je potrebné taktiež definovať ako nepriaznivý.

Pri hodnotení vplyvu navrhovanej činnosti je potrebné brať do úvahy predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé a vplyvy vyvolané počas výstavby navrhovanej činnosti a počas prevádzky navrhovanej činnosti.

Okrem vplyvov počas prevádzky rýchlostnej komunikácie R7 je potrebné brať do úvahy aj vplyvy vyvolané počas výstavby navrhovanej činnosti. Nadmerné vyrušovanie sa dotkne prakticky všetkých druhov v predmetnom území. Vyrušovanie počas výstavby (hluk, prašnosť, prejazdy vozidiel, stavebné dvory a dočasné sklady a skládky materiálu a pod.) obmedzí u mnohých druhov využívanie optimálnych potravných biotopov, možnosti úkrytu počas vyrušovania v lesnom komplexe Biskupických luhov. U citlivých druhov, ako napr. haja

tmavá (*Milvus migrans*), môže táto činnosť viesť k zabráneniu zahniezdenia v narušenom prostredí, prípadne aj zmarenie už prebiehajúceho hniezdenia v štádiu znášky. Negatívne dopady na faunu, flóru môžeme očakávať v území, kde stavba prechádza v tesnej blízkosti mimoriadne hodnotného územia Dunajských luhov.

Je predpoklad, že aj plná realizácia možných opatrení na zmiernenie negatívnych dopadov (oplotenie cesty, nepriehľadné protihlukové steny, ekodukty - prechody pre živočíchy cez komunikáciu) by zhoršenie migrácie riešila iba čiastočne.

K priamemu záberu a likvidácii biotopov dôjde len v minimálnej miere a to v pri križovaní koryta bývalého ramena Dunaja. V tomto úseku sa nachádza biotop Ls1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy (Biotop európskeho významu 91 F0). Oveľa vážnejší dopad ako priamy záber biotopov je však fragmentácia a izolácia existujúcich biotopov a ekologicky významných segmentov krajiny.

Vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma

Vplyvy na chránené územia prírody a územia Natura 2000

Rýchlostná cesta prechádza v dĺžke 1,5 km v kontakte s veľkoplošnými (CHKO Dunajské luhy) a maloplošnými (PR Topoľové hony) chránenými územiami, pričom sa v tomto úseku približuje aj k chránenému územiu zahrnutému do systému Natura 2000. Jedná sa o územie európskeho významu SKUEV0295 - Biskupické Luhy a chránené vtáčie územie SKCHVÚ007 - Dunajské Luhy. Dunajské Luhy sú aj medzinárodne významným mokradným územím podľa Ramsarského dohovoru o mokradiach.

Vplyv na Chránenú krajinnú oblasť (CHKO) Dunajské luhy

Poškodenie 1. časti CHKO - hluk, znečistenie, migračná bariéra, fragmentácia nezastavaného územia, likvidácia potravných biotopov a migračných koridorov zveri obývajúcej prevažne územie CHKO. Likvidácia útočísk a území kľudu (a prístupu k nim), ktoré zver využíva počas vyrušovania v CHKO.

Vplyv na prírodnú rezerváciu Topoľové hony

Nepriame narušenie - hluk, znečistenie, migračná bariéra.

Vplyv na Chránené vtáčie územie Dunajské luhy

Strata lovných biotopov druhov kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*) a haja tmavá (*Milvus migrans*). Strata potravných biotopov - pastvísk divých husí (*Anser spp.*). Zvýšenie vyrušovania na potenciálnych hniezdiskách (úbytok potenciálnych hniezdisk) pre druhy bocian čierny (*Ciconia nigra*), haja tmavá (*Milvus migrans*) a orliak morský (*Haliaeetus albicilla*).

Vplyv na územie európskeho významu Biskupické luhy

Zásah v okrajovej časti - dlhodobé narušenie - hluk, znečistenie, narušenie migračných koridorov, priamy úhyn živočíchov.

Vplyvy a územný systém ekologickej stability

Z identifikovaných vplyvov na ÚSES možno z hľadiska **nadregionálneho a regionálneho** uviesť nasledovné:

- trasa prechádza v dĺžke 1,5km na hranici nadregionálneho biocentra (NRBC) Bratislavské luhy a regionálneho biocentra (RBC) Topoľové hony. Zároveň prechádza cez navrhované rozšírenie NRBC Bratislavské luhy, čím prakticky znemožňuje realizáciu časti navrhovaného rozšírenia NRBC Bratislavské luhy juhozápadne od obcí Rovinka a Dunajská Lužná smerom k Dunaju.
- trasa priamo križuje nadregionálny biokoridor (NRBK) Topoľové hony - Rovinka - Malý Dunaj a genofundovú lokalitu fauny Dunajská Lužná.
- trasa pretína významný miestny biokoridor spájajúci miestne biocentrum mBc 3 Lučina s rBc Topoľové hony, prípadne s biocentrom v PHO vodného zdroja Podunajské Biskupice, biokoridor poskytuje možnosť prístupu aj k „malému jazeru“ v Rovinke,

- v km 1,5 - 2,3 je trasa prechádza v blízkosti miestneho biocentra mBc 3 Lučina v lokalite Prípor, ktoré tvorí časť starého ramena Dunaja porasteného stromovou a krovinou vegetáciou typu tvrdého lužného lesa až teplomilnej dúbravy,
- trasa križuje významný miestny biokoridor spájajúci miestne biocentrum mBc 3 Lučina a miestne biocentrum mBc 1 v lokalite Kamenný pasienok, ktoré tvoria ho zvyšky spoločenstva prechodného a tvrdého lužného lesa s výrazným zastúpením stromových, rovinných a bylenných jedincov tohto typu biotopu a vodnú plochu bývalého štrkoviska medzi nimi,
- v km 3,1 a 4,0 trasa križuje miestne biokoridory v území starej hrádze.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

Rýchlostná cesta križuje **chránenú kultúrnu a technickú pamiatku** - pôvodnú protipovodňovú ochrannú hrádzu (zrealizovaná v období Rakúsko -Uhorska za panovania Márie Terézie) ako súčasť druhotnej protipovodňovej línie (Hornožitnoostrovská hrádza).

Vplyvy na archeologické náleziská

Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej hodnoty hodnotená činnosť má nulové vplyvy.

Vplyvy na paleontologické náleziská

V sledovanom území neboli zistené významné paleontologické náleziská a geologické lokality.

VIII. NÁHRADNÉ A ZMIERŇUJÚCE OPATRENIA

Náhradné a zmierňujúce opatrenia predstavujú náhradu za spôsobenú ujmu, najčastejšie majetkovú, ekonomickú a environmentálnu.

v socioekonomickej sfére

Počas výstavby rýchlostnej cesty sa predpokladá úzka spolupráca investora, dodávateľa stavby a dotknutých obcí s cieľom minimalizovať nepriaznivé vplyvy výstavby na obyvateľstvo dotknutého územia. Bude potrebné riešiť zabezpečenie súhlasu na prejazdy ťažkých stavebných mechanizmov a zariadení intravilánom obcí a stanoviť podmienky dopravy na dohodnutých trasách, v rámci ktorých bude potrebné zabezpečiť vykonávanie údržby (čistenie, kropenie na obmedzenie prašnosti) a následnú opravu úsekov poškodených prejazdom ťažkých mechanizmov. Na vyhradených trasách bude potrebná dohoda v rámci zabezpečenia plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky (obmedzenie rýchlosti, vjazdu a pod.), ako aj bezpečnosti a zmiernenia negatívnych vplyvov na kvalitu života dotknutého obyvateľstva (napr. vylúčenie prejazdov v blízkosti obydí v nočných hodinách, počas sviatkov a pod.).

Citlivou oblasťou sú majetkové ujmy dotknutého obyvateľstva. Zmiernenie tohto vplyvu je možné len adekvátnou kompenzáciou strát zodpovedajúcou požiadavkám dotknutého obyvateľstva v zmysle platných právnych predpisov (Vyhláška Ministerstva spravodlivosti SR č. 492/2004 Z.z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku v znení neskorších predpisov), individuálne v úzkej súčinnosti investora stavby, dotknutých občanov a mestského, či obecného zastupiteľstva.

za záber poľnohospodárskej pôdy

Náhrady týkajúce sa pôd vyplývajú z príslušných legislatívnych predpisov, konkrétne zo zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, resp. zákon č. 219/2008 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 220/2004 Z.z..

za výrub drevín rastúcich mimo les

Náhrady za výrub drevín, budú riešené v súlade so zákonom NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a vykonávacou vyhláškou MŽP č. 24/2003 Z.z., podľa ktorej sa určuje spoločenská hodnota drevín (resp. podľa vyhlášky MŽP SR č. 579/2008 Z.z., ktorou sa mení Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z). Orgán ochrany prírody (obec) v súhlase s výrubom drevín stanoví podmienky výrubu aj podmienky náhrady za likvidované dreviny v podobe náhradnej výsadby alebo úhrady finančnej čiastky vo výške spoločenskej hodnoty likvidovaných drevín.

IX. POROVNANIE VARIANTOV RIEŠENIA

Stavba rýchlostnej cesty R7 bola v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov posudzovaná v závere roka 2008. Záverečné stanovisko MŽP SR Rýchlostná cesta R7 Bratislava - Dunajská Lužná bolo vydané dňa 9.5.2009,

V záverečnom stanovisku sa na základe záverov komplexného posúdenia navrhovanej činnosti konštatuje : „ Z viacerých rokovaní, ktoré sa počas spracovania správy a posudku o hodnotení uskutočnili však vyplynulo, že zainteresované strany nedospeli k zhode o komplexnom riešení spojenia R7 na komunikačný systém mesta Bratislavy, čo neumožňuje MŽP SR jednoznačne určiť výsledný variant. Pokiaľ by rokovania na úrovni štatutárov nepriniesli výsledok, preferencie variantu A ostávajú vyššie vzhľadom k tomu, že sa s ním už dlhobojšie uvažuje v plánovacích dokumentoch hl. mesta.“

Vybraný variant R7 musí v ďalšom technickom riešení zohľadňovať všetky opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie v súlade so záverečným stanoviskom a s platnou legislatívou SR.

V Záverečnom stanovisku boli odporúčané úpravy, ktoré sa premietli do dokumentácie pre územné rozhodnutie. Medzi pôvodne posudzovaným variantom a variantom rozpracovanom v stupni DÚR sú nasledovné rozdiely:

- zmeny v umiestnení rýchlostnej cesty R7 a zmena v kategórii rýchlostnej cesty,
- zmeny v objektoch križovatiek,
- zmeny v objektoch preložiek ciest a rekonštrukcií ciest,
- objekty preložiek a rekonštrukcií ciest, navrhnuté v rámci DÚR, ktoré neboli uvedené v Správe o hodnotení (EIA),
- zmeny v mostných objektoch,
- zmeny v preložkách inžinierskych sietí, ktoré vyplynuli z podrobného geodetického zamerania, pripomienok správcov sietí a z koordinácie s ostatnými objektmi predmetnej stavby
- zmeny v protihlukových opatreniach

Najvýraznejším výstupom zmeny navrhovanej činnosti je, že rýchlostná cesta R7 je oproti pôvodnej trase (hodnotenej v EIA):

- v zmysle odporúčaní záverečného stanoviska MŽP SR, odsunutá ďalej od CHKO Dunajské Luhy na vzdialenosť cca 159 m až 200 m,
- rýchlostná cesta bude vybudovaná v kategórii R 31,5/120, so štvorpruhovým šírkovým usporiadaním, t.j. so širším stredným deliacim pásom tak, aby bolo možné jej výhľadové rozšírenie na 6-pruh smerom k osi rýchlostnej cesty,
- výrazne sa zvýši rozsah protihlukových stien (nárast o 2 115m), ktorý vyplýva z aktualizácie hlukovej štúdie v zmysle platnej legislatívy,
- vybudujú sa multifunkčné bariéry zo strany Biskupických luhov v úseku od km 0,500 – 2,500 R7 (DÚR) vpravo, na zabránenie vstupu zveri na cestu, zabránenie oslnenia zveri a ochrana zveri pred hlukom zo strany Biskupických luhov (od km 0,500 – 2,500 R7 (DÚR) vpravo). Toto technické riešenie bude predmetom ďalšieho stupňa projektovej dokumentácie DSP.
- významnou zmenou sú opatrenia na zabezpečenie konektivity krajiny a migrácie zveri v najviac exponovaných úsekoch. Prítomnosť významného biokoridoru nadregionálneho

významu Topoľové hony – Malý Dunaj a ďalších koridorov nižšieho hierarchického významu si vyžaduje zabezpečenie bezkolízneho prechodu pre zver cez rýchlostnú cestu R7. Preto sú v rámci projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie navrhnuté 2 ekodukty a most nad migračným ťahom zveri :

- objekt 203 Ekodukt v km 1,799 R7 – nadchod dĺžky 50m ponad rýchlostnú cestu R7 s celkovou šírkou záberu cca 121m,
- objekt 204 Ekodukt v km 3,333 R7 – nadchod dĺžky 50m ponad rýchlostnú cestu R7 s celkovou šírkou záberu cca 110m,
- objekt 208 Most na R7 v km 6,800 nad migračným ťahom zveri – so svetlou výškou 13m s podchodnou výškou 4,65 m.

Ďalšie mimoúrovňové prechody pre menšiu zver a živočíchy cez rýchlostnú cestu R7 budú možné cez navrhované priepusty:

- v km 1,510 rúrový priepust DN 1200, dĺžka 40,2 m pre malé, stredne veľké cicavce a obojživelníky,
- v km 2,383 rámový priepust IZM 240/220, dĺžka 34,1 m pre malé, stredne veľké cicavce a obojživelníky,
- v km 6,050 rámový priepust IZM 240/240, dĺžka 34,9 m pre malé, stredne veľké cicavce a obojživelníky,
- v km 6,450 rámový priepust IZM 240/240, dĺžka 41,1 m pre malé, stredne veľké cicavce a obojživelníky.

Uvedené zmeny okrem výrazne pozitívnych vplyvov na príslušné zložky životného prostredia, ovplyvnia vizuálnu stránku sledovaného územia. Ostatné výstupy podľa pôvodne hodnoteného rozsahu navrhovaných variantov v porovnaní so zmenou navrhovanej činnosti sú v zásade rovnaké (znečistenie ovzdušia, odpady).

Hodnotenie zdravotných rizík

Navrhované zmeny činnosti (protihlukové opatrenia), prispievajú k zlepšeniu kvality životného prostredia v dotknutých obciach a k eliminovaniu zdravotných rizík.

Všetky zmeny vznikli v procese prípravy projektovej dokumentácie stavby ako výsledok optimalizácie trasy na základe pripomienok zástupcov dotknutých obcí, orgánov a odborných organizácií, oprávnených vyjadrovať sa k technickému riešeniu navrhovanej stavby. Uvedené zmeny v polohe rýchlostnej cesty mali za následok zmeny v detailnom riešení ostatných objektov.

Trasa projektovanej rýchlostnej cesty je vedená v koridore variantu, ktorému dávalo Záverečné stanovisko MŽP SR zo dňa 9.05.2009 vyššie preferencie.

Z hľadiska vodných zdrojov realizácia zámeru nepredpokladá výraznejšie zásahy do kvalitatívnych ani kvantitatívnych parametrov.

Trasa variantu aj navrhovanej zmeny je situovaná v území, v blízkosti veľkoplošného a maloplošných chránených území. Stavba sa nachádza v blízkosti území európskeho významu a k chráneného vtáčieho územia.

Významnou zmenou vo vzťahu k obyvateľstvu je aktualizácia rozsahu protihlukových opatrení. Celkove sa výrazne zväčšil rozsah protihlukových stien, (nárast o 2 115m). Zmeny v návrhu protihlukových opatrení vyplývajú zo zmien v legislatívnych predpisoch a pripomienok dotknutých obcí. Objekty protihlukových stien sú integrované v objekte rýchlostnej cesty R7, samotné nepredstavujú žiadny nový záber plôch. Z hľadiska ochrany obyvateľstva pred nepriaznivým účinkom hluku znamenajú významný pozitívny vplyv.

Zmeny navrhovanej činnosti možno hodnotiť pozitívne, nakoľko sa zlepšia dopravné pomery v území a významne sa zvýši bezpečnosť dopravy a obyvateľstva. Najvýraznejšie pociťujú pozitíva navrhovanej činnosti obyvatelia obcí, cez ktoré v súčasnosti prechádza celá tranzitná doprava. Realizáciou vegetačných úprav sa technické dielo zakomponuje do krajiny, čo pozitívne ovplyvní krajinný obraz územia.

Zmena navrhovanej činnosti teda nepredstavuje principiálnu zmenu riešenia. Vplyvy na obyvateľstvo a na prírodné prostredie môžeme v porovnaní s pôvodne posudzovaným rozsahom riešenia podľa variantov hodnotiť ako porovnateľné.

Stavba bude realizovaná na základe stavebného povolenia. V ňom budú premietnuté všetky podmienky realizácie tak, aby boli dodržané všetky platné legislatívne podmienky smerujúce k eliminácii negatívnych vplyvov na obyvateľstvo.

V Bratislave, jún 2013

Vypracoval: Ing. Ján Longa